

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК
УНИВЕРСИТЕТІ
ТЕОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ГУМАНИТАРЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР ДАЯРЛАУ БАҒЫТЫ БОЙЫНША
АКАДЕМИЯЛЫҚ КОМИТЕТ МӘЖІЛІСІНІҢ
№ 4 ХАТТАМАСЫ**

Түркістан қаласы

18.06.2025

Қатысқандар: АК төрағасы - PhD Н.О.Жаныкулов; АК мүшесі, академиялық персонал – PhD А.Н.Усаинова; АК мүшесі, академиялық персонал – PhD Д.Шауенов; академиялық персонал – А.С.Бейсенов; АК мүшесі, академиялық персонал – PhD Ф.Камалова; АК мүшесі, академиялық персонал – PhD М.Исаев; АК мүшесі, академиялық персонал – филос.ғ.к. Г.Шадинова; АК мүшесі, академиялық персонал – PhD М.М.Молдашева; АК мүшесі, академиялық персонал – Ы.Нурмагомбетова; АК мүшесі, академиялық персонал – т.ғ.к., доцент Г.Примкулова; АК мүшесі, академиялық персонал – М.Т.Салгараев; жұмыс беруші өкілі – М.Халықов; жұмыс беруші өкілі – М.Тастанбеков; жұмыс беруші өкілі – К.Жетібаев; жұмыс беруші өкілі – Т.Мендібаева; жұмыс беруші өкілі – Р.Ашимов; білімгерлер өкілі – Б. Айбай; білімгерлер өкілі – Н. Әбдіқадір; білімгерлер өкілі – Э. Абдрахманова; білімгерлер өкілі – А. Ілескен; білімгерлер өкілі – М. Мәулен; білімгерлер өкілі – Ұ.Төлеутаева; білімгерлер өкілі – Г. Есенгелді; білімгерлер өкілі – А.Кусан; білімгерлер өкілі – А.Маукенбай;

КҮН ТӘРТІБІНДЕ:

1. Сапаның сыртқы қамтамасыз ету процедураларын ұйымдастыру, нәтижелерін талдау.
2. ББ бойынша оқулық, оқу-әдістемелік құлардарды толықтыру мәселелерін талдау.
3. Сәуір-маусым айларында атқарылған іс шаралардың нәтижесін талдау.
4. АК жылдық есебін талқылау, бекітуге ұсыну.

ТЫНДАЛДЫ:

АК төрағасы PhD, Н.Жаныкулов: Бүгінгі күн тәртібіндегі көрсетілген мәселелер; сәуір-маусым айларында атқарылған жұмыстарды, атап айтқанда сапаның сыртқы қамтамасыз ету процедураларын ұйымдастыру, нәтижелерін талдау, ББ бойынша оқулық, оқу-әдістемелік құлардарды толықтыру мәселелерін талдау, ағымдық мерзімдегі атқарылған іс шаралардың нәтижесін талдау.

Сапаның сыртқы қамтамасыз ету процедуралары БББ-ның сапасын арттыруда негізгі фактор болып табылады. Сондықтан сапаны сырттан қамтамасыз ету жүйелі және жоспарлы түрде жүзеге асырылуы тиіс. Сонымен қатар әрбір бөлімшенің өзіне жүктелген міндеттері нақты айқындалуы қажет және осы процестердің нәтижелі болуы үшін барлық факультет пен кафедра қызметкерлерінің белсенді қатысуы керек.

1-ші мәселе бойынша АК мүшесі, академиялық персонал, А. Бейсенов сөз алды: Өткен оқу жылындағы постмониторинг нәтижелеріне шолу жасап, талдау барысында білім беру бағдарламасының орындалу деңгейі, студенттердің оқу жетістіктері, олардың практикадан өту барысы және оқытушы құрамының кәсіби дайындығы қарастырылғанын атап өтті. Сонымен қатар аккредиттеу мен постмониторинг бойынша есепті дайындаудың маңыздылығын түсіндірді. Ол есептің құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптардың қатаң сақталуы керек екенін және есепті дайындау барысында постмониторинг нәтижелері, академиялық мазмұнның өзектілігі, білім

алушылардың жетістіктері, оқытушылар құрамы, материалдық және техникалық база, сонымен қатар білім беру үдерісінің ұйымдастырылуы жан-жақты қарастырылуы қажеттігін атап өтті.

2-ші мәселе бойынша АК мүшесі, академиялық персонал – филос.ғ.к. Г.Шадинова сөз алып; 2024–2025 оқу жылында гуманитарлық ғылымдар даярлау бағыты бойынша білім беру процесін сапалы ұйымдастыру мақсатында бірқатар ғылыми оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдар жаңартылғанын атап өтті. Атап айтқанда, негізгі және бейіндік пәндер бойынша заманауи талаптарға сәйкес келетін оқулықтар іріктеліп, оқу үдерісіне енгізілді. Сонымен қатар, академиялық еркіндік аясында кейбір пәндерге қосымша әдебиеттер мен электрондық ресурстар ұсынылды. Бұл жаңартулар білім алушылардың оқу жетістіктерін арттыруға, пәндік мазмұнды терең меңгеруіне зор мүмкіндік береді.

2024–2025 оқу жылында жарияланған ғылыми жұмыстар туралы мәлімет

№	Еңбектердің аталуы	Монография, оқулық, оқу-әдістемелік құралы	Автор(лар).
1.	Ханафи матуриди мазхабы	(оқу құралы). Алматы: баспасы, 2025. – 113 б.	Абжалов С. Кенжетай Д. Қаратышқанова Қ. Темирханов Б.
2.	Неміс классикалық ойшылдарының танымдық көзқарастары	(оқу құралы). Алматы: Эверо, 2024. – 132 б. 6,25 б.т.	Шадинова Г.А
3.	Философиялық антропология	(оқу құралы). Алматы: Эверо, 2024. – 180 б. 8,5 б.т.	Шадинова Г.А
4.	Kazakistan'da üç tarz-i siyaset	Monografi. – Kentau «Еркін и К-XXI»: 2025. – 156 s.	S.Shylmambetov
5.	Теологиялық оңалту	(оқу құралы). Түркістан – 2024, 111б.	Н.Қыпшақбаев, Б.Нуритдинов
6.	Имам Матуриди және қазақ ойшылдары	(оқу құралы). Алматы: Асыл ЖК, 2024. – 196 б.	Ж.Нурматов, М.Төлегенов
7.	Atatürk İlkeleri ve Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi	(оқу әдістемелік құралы). Türkistan: Ahmet Yesevi Üniversitesi 2025, - 162 s.	Eren Akdeniz, Kanat Bazarbayev
8.	Resimlerle Türkçe Öğreniyorum	(оқу әдістемелік құралы). Шымкент: Өсем баспасы, 2025, - 85 б.	Каримова Ш.А
9.	Halk hikayeleri	(оқу әдістемелік құралы). 2025.	Адиьбекова Э
10.	Ежелгі дәуір түрік әдебиеті	(оқу әдістемелік құралы). 2025, - 170 б.	Алашбаев Е

АК жылдық есебін талқылау, бекітуге ұсыну бойынша АК мүшесі, академиялық персонал, PhD М. Исаев: АК жылдық есебін талқылау, бекітуге ұсыну мақсатында есептегі көрсеткіштерге талдау жүргізіп, атқарылған жұмыстардың сапасы мен тиімділігіне қатысты пікір білдірді.

«Әзірет Сұлтан» ұлттық тарихи мәдени-мәдени қорық-музейі директорының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары М. Тастанбеков; Білім беру – қоғам мүшелерінің адамгершілік – интеллектуалдық, мәдени және дене дамуы кәсіби

біліктілігінің жоғары деңгейіне қол жеткізуді мақсат ететін үздіксіз оқыту мен тәрбиелеу процесі. 6B022 – Гуманитарлық ғылымдар бағыты бойынша ұсынылып отырған білім беру бағдарламасы осы мақсатта әзірленген оқу-танымдық, жеке-тұлғалық, коммуникативтік, кәсіби құзіреттерге негізделіп, олар іштей құрамдас құзіреттерге жіктелген.

Білім беру бағдарламасының басты мақсаты білім алып, білім мен дағды машыққа қол жеткізу ғана емес, солардың негізінде дербес, әлеуметтік және кәсіби біліктілікке – ақпаратты өзі іздеп табу, талдау және ұтымды пайдалану, жылдам өзгеріп жатқан бүгінгі дүниеде жұмыс істеу және лайықты өмір сүру.

Қорыта айтқанда Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің 6B022 – Гуманитарлық ғылымдар бағыты бойынша әзірленген білім беру бағдарламасы бәсекелестікке қабілетті болашақ маманның кәсіби-теориялық даярлығын арттырудың жолдарын нақты белгілеп беріп отырған, талап деңгейінде әзірленген бағдарлама деп есептейміз.

АК мүшесі, академиялық персонал, PhD Ф. Камалова: Білім беру бағдарламаларын жаңарту мен өзектендірудің маңыздылығына тоқталып өтті. Ол қазіргі еңбек нарығы мен қоғам сұранысына сай кадрлар даярлау үшін білім беру мазмұнын үнемі жетілдіру қажеттігін атап көрсетті. Бағдарламаларға енгізілетін өзгерістер білім алушылардың кәсіби құзыреттерін дамытуға, практикалық дағдыларын нығайтуға және олардың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталуы тиіс екендігін баса айтты. Осыған орай, Ф. Камалова, 6B02228-Дінтану БББ, 7M02211-Дінтану БББ бойынша енгізілген жаңартулар жөнінде нақты ақпарат ұсынды.

6B02228-Дінтану БББ-на келесідей өзгерістер енгізілді:

1. ОН1, ОН3 –ке Жасанды интеллект пен инклюзивті оқыту әдістері енгізілді;
2. ЖК-дағы Ислам тарихы пәні (5 кр.) алынып, Діндер тарихы I – 2кр., Діндер тарихы II – 2кр., Дін негіздері пәніне –1 кр. қосылды. Алынған Ислам тарихы пәнін Діндер тарихы II пәнінің ішінде оқитын болады, соған қарай пәннің сипаттамасы өзгерді.
3. ЖК пәні Құрантану ТК пәніне ауыстырылды;
4. ТК пәндері: Дін философиясы, Дін феноменологиясы, Ислам философиясы, Мемлекеттік-конфессияаралық қатынастар ЖК пәндері болып ауысты;
5. ЖК-дағы Діни сенім негіздері (4 кр) пәндері алынып тасталды, оның кредиттері Дін философиясы мен Дін феноменологиясына екі кредиттен қосылды.
6. ЖК пәні Діни мәтіндер түсіндірмесі, Діни құқық негіздері ТК пәніне ауысты;
7. ТК-дегі: Түркі ислам тарихы, Хитаба пәндері мүлдем алынып тасталды.
8. Соңғы «Дінтану ғылымдары– VI Модульде» 6 ТК пәндері, 4 ТК пәндеріне қысқарды, кредиттері өзге пәндерге шашылды.

7M02211-Дінтану БББ келесідей өзгерістер енді:

- 1) ТК пән "Дінтану әдіснамасы" ЖК болып өзгертілді, себебі докторантура бөліміне түсу үшін қажетті пәндер қатарында. Дәл сол секілді, ЖК-не "Дін саласындағы құқықтық реттеу" атты жаңа пән енгізілді,
- 2) ТК пәндер қатарына "Қазіргі дін әлеуметтануы мен психологиясының негізгі мәселелері" атты жаңа пән енгізілді, бұл да қоғам сұранысына ие пәндер қатарынан;
- 3) "Зерттеулердің қолданбалы әдістері" мен "Академиялық ғылыми жазба" пәндерінің сипаттамаларына Жасанды интеллект қолдану әдіс-тәсілдері енгізілді;
- 4) Осы бағдарламаға қатысты кәсіптік стандарттар енгізілді және ондағы еңбек функциялары оқыту нәтижелерімен байланды;
- 5) 1-9 оқыту нәтижелерінің реттілігі қағаз нұсқасымен сәйкестендірілді. ОН4 және ОН5 Жасанды интеллект қолдану әдіс-тәсілдері енгізілді.

АК мүшесі, академиялық персонал, аға оқытушы Ы. Нурмагомбетова: 2025-2026 оқу жылы үшін біршама БББ-лар жаңартылды. МЖМБС талаптарына сай Экология және өмір қауіпсіздігі, Икемді дағдылар пәнінің сипаттамасы жаңартылды. Академиялық жазбаға кіріспе пәнінің сипаттамасы және ОНЗ оқыту нәтижелері жаңартылды, яғни жасанды интеллект негіздерін қалыптастыратын құзыреттер ескерілді.

Түркітануға кіріспе, Қазіргі түркі тілдерінің салыстырмалы синтаксисі пәндерінің сипаттамасы жаңартылды.

Түркітану – түркі халықтарының тілі, әдебиеті, тарихы мен мәдениетін зерттейтін өзекті сала. Соңғы жылдары түркі мемлекеттері арасындағы ынтымақтастықтың артуы, Түркі мемлекеттері ұйымының белсенділігі бұл мамандыққа сұранысты күшейтті. Сарапшылар, аудармашылар, мәдениеттанушылар мен халықаралық жобаларда жұмыс істей алатын білікті кадрлар қажет. Осыған байланысты 6B02267-Түркітану білім беру бағдарлама мазмұны нақтылап, еңбек нарығына сай жаңа пәндермен толықтырылды. Халықаралық оқу орындарының тәжірибесі ескеріліп, академиялық ұтқырлық кезінде пән сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында өзгерістер енгізілді. Жаңартылған бағдарлама түлектерге түркі әлемін терең тануға, заманауи зерттеу жүргізуге және халықаралық деңгейде бәсекеге қабілетті болуға мүмкіндік береді.

6B02267 – Түркітану білім беру бағдарламасының мазмұнын еңбек нарығы мен академиялық талаптарға сай жаңарту мақсатында келесі пән атаулары мен сипаттамалары өзгертілді: «Түркі тілдерінің тарихи морфологиясы» → «Қазіргі түркі тілдерінің салыстырмалы морфологиясы»; «Түркі мифологиясы» → «Фольклорға кіріспе»; «Көне түркі тілі» → «Көне түркі диалектілері (көктүріктер және көне ұйғырлар)»; «Түркі фольклоры» → «Түркі дүниесі фольклоры I, II, III»; «Шағатай тіліндегі жазба ескерткіштер» → «Ортағасыр түркі диалектілері (Хорезм және Шағатай тілдері)»; «Қыпшақ жазба ескерткіштерінің тілі» → «Ортағасыр түркі диалектілері (Қараханлы және Қыпшақтар)»; «Осман тіліндегі жазба ескерткіштер» → «Ортағасыр түркі диалектілері (Ескі Анадолы түрікшесі)»; «Түркі тіл білімі тарихы» → «Қазіргі тіл білімі»; «Түркі тілдерінің салыстырмалы-тарихи грамматикасы» → «Грамматика I, II»; «Түркітанудағы зерттеу әдістері» → «Жасанды интеллект құралдарын қолдану арқылы зерттеу әдістері мен тәсілдері»; «Түркітануда экспедиция жүргізу практикасы» → «Түркі дүниесі зерттеулері»; «Сөйлеу мәдениеті» → «Ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын дамыту»; «Түркі тілдерінен аударма жасау әдістемесі» → «Қазіргі түркі жазба тілдерінің мәтіндік талдауы және аудармасы I, II»; «Медиа сауаттылық» пәні «Академиялық сауаттылық» пәнімен ауыстырылды; «Әдебиет теориясы» пәні орнына «Түркі дүниесі әдебиеттері I (Классикалық кезең)» және II (Заманауи кезең) пәндері енгізілді. Барлық пәндердің сипаттамалары талаптарға сай жаңартылды.

6B02267 – Түркітану білім беру бағдарлама құрылымын оңтайландыру мақсатында келесі пәндер оқу жоспарынан алынып тасталды: «Түркі тілдерінің фонетикалық жүйесі», «Түркітанудың әдіснамалық ұстанымдары», «Орталық Азия түркі халықтарының этно-саяси тарихы», «Түркістан географиясы», «Дипломатия және түркі мемлекеттері халықтарының өзара ынтымақтастық тарихы», «Шет тілдеріндегі түркізмдер», «Қазіргі түркі тілдерінің тарихы», «Түркі тілдерінің тарихи диалектілері», «Этнолингвистика». Олардың орнына келесі жаңа пәндер енгізілді: «Араб графикасымен жазылған көне түркі мәтіндері I, II, III», «Заманауи түркі дүниесі әдебиеті жанр зерттеулері: роман-хикая-поэзия». Жаңа пәндер түркітанудың бағытына сай білім мен дағдыны жетілдіруге бағытталған.

7M02212-Түркітану БББ-сы бойынша ББ-ның кәсіби стандарты және еңбек функциялары тандалып бекітілді. Кәсіби ОН-лері жаңартылды. Өзара сәйкестендірілді. МЖМБС талаптарына сәйкес Зерттеулердің қолданбалы әдістері, Академиялық ғылыми жазба пәндерінің сипаттамалары және ОН4 пен ОН5 оқыту нәтижелері жаңартылды. ЖИ негіздерін қалыптастыратын құзыреттер ескерілді.

Пән тізімінен алынған пәндер:

1. Түркітанудағы фольклористикалық құндылықтар
2. Түркі тілдерінің салыстырмалы грамматикасы
3. Ресейдегі түркітанымдық зерттеулер
4. Түркі тілдеріндегі сөздер мен фразеологизмдердің семантикалық ерекшеліктері
5. Түркі халықтары туралы зерттеулердің этно-генетикалық және генеалогиялық негіздері

6. XI-XVI ғасырлардағы араб жазуындағы түркі ескерткіштері

Пән тізіміне жаңартылып қосылған пәндер:

1. Түркі әлемінің фольклорлық зерттеулері
2. Түркі жазба тілдерінің тарихи салыстырмалы грамматикасы
3. Түркітанымдық зерттеулер тарихы
4. Қазіргі түркі жазба тілдерінің салыстырмалы грамматикасы
5. Түркі жазба тілдерінің тарихи салыстырмалы лексикасы
6. Қазіргі түркі дүниесі халықтарының тіл, тарих, география және фольклор контекстіндегі салыстырмалы талдауы

МЖМС 5 тармағына сәйкес оқыту әдістемесі мен әдістерін және оқыту технологиясын қамтитын пән қарастырылды.

1. Түркітану ғылымын оқытудың заманауи әдістері мен технологиялары

АК төрағасы PhD, Н.Жаныкулов: Құрметті АК мүшелері, алда бізді үлкен және маңызды жұмыстар күтіп тұр. Егер біз бірлесе жұмыс атқарсақ, барлық мәселелердің оңтайлы шешім табатымызға сенемін.

ШЕШІМ:

1. Сапаның сыртқы қамтамасыз ету процедураларын жүйелі түрде ұйымдастыруды жалғастырсын.
2. Нәтижелерді мұқият талдап, алынған деректер негізінде сапаны жақсарту бойынша ұсыныстар енгізілсін.
3. Талдау нәтижелері бойынша толық есеп дайындап, белгіленген мерзімде тапсырылсын.

Мәжіліс төрағасы:

 Н. Жаныкулов

Хатшысы:

 А. Усаинова